

Pohjois-Karjalan väestönkehitys, elinvoima ja työmarkkinatilanne

Tarkastuslautakunta 21.11.2022

Kimmo Niiranen

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

1. Väestönkehitys

Pitkä av: demografinen muutos

Väestörakenteen ikääntyminen

vanhusväestön määrä kasvaa nopeasti
nuorisoikäluokkien koot pienenevät, trendi jyrkentyä syntyneiden määrän laskun myötä
kuolleitten määrä on 2022 jo yli kaksinkertainen syntyneiden määrään verrattuna
työikäisten määrä vähenee Pohjois-Karjalassa tällä vuosikymmenellä vuosittain 500–1 300 hengellä

Muutokset heijastuvat työmarkkinoille

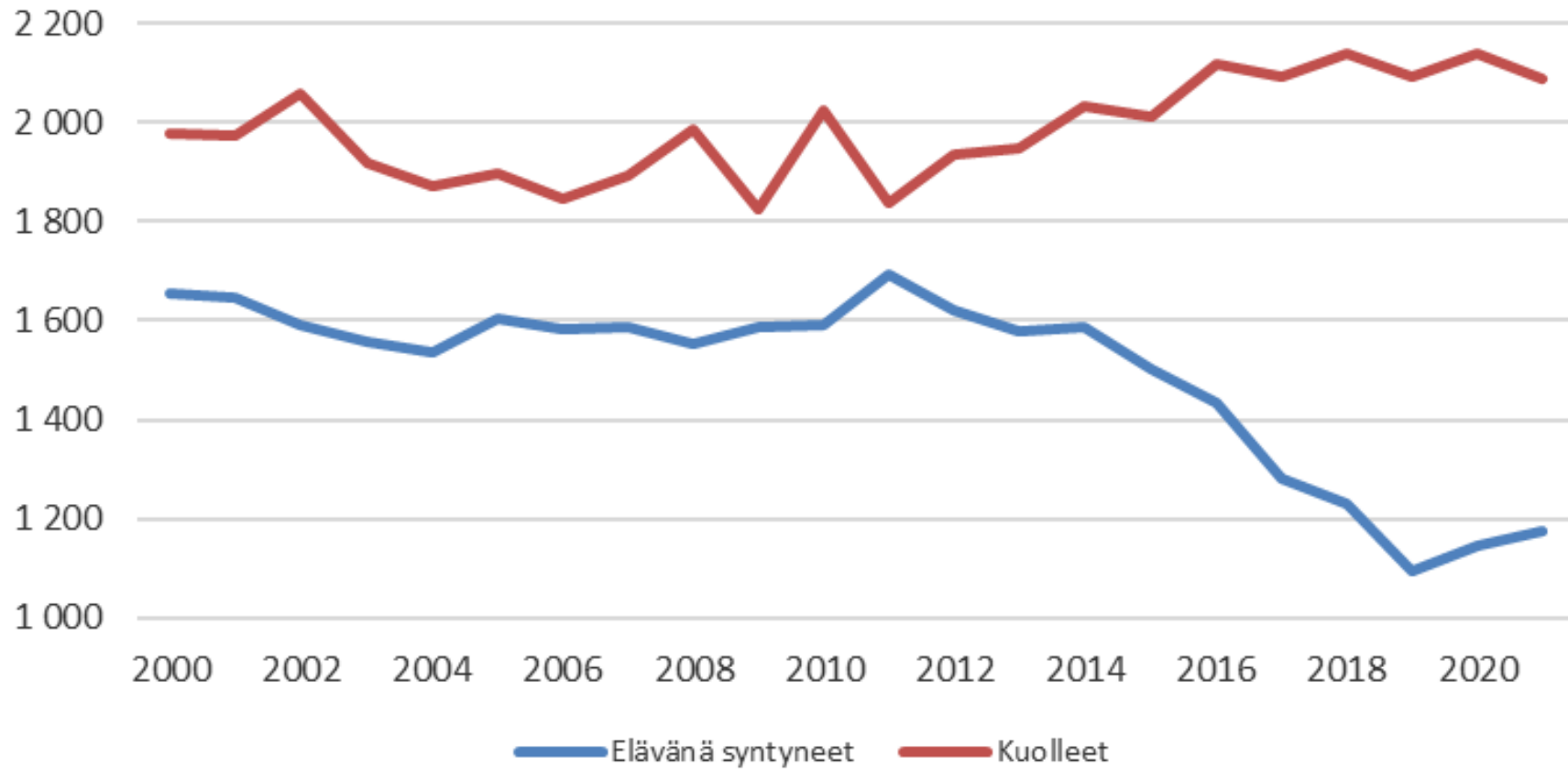
uuden koulutetun työvoiman tarve kasvaa
runsaasti haasteita / mahdollisuuksia / avoimia kysymyksiä
osaavan työvoiman riittävyys erityisesti sote-aloilla ja joissakin ammattiryhmissä
kohtaanto: koulutustarjonnan osuvuus ja mitoitus ml. aikuiskoulutus
työperäisen maahanmuuton mahdollisuuksien hyödyntäminen

Palvelujen järjestäminen ja taloudelliset vaikutukset

huoltosuhteen heikkeneminen, julkisen talouden kestävyys
hyvinvointialueuudistuksen toteutus ja rahoituksen haasteet
kuntien elinvoima vs. kuntatalouden paineet
yritystoiminnalle avautuvat mahdollisuudet

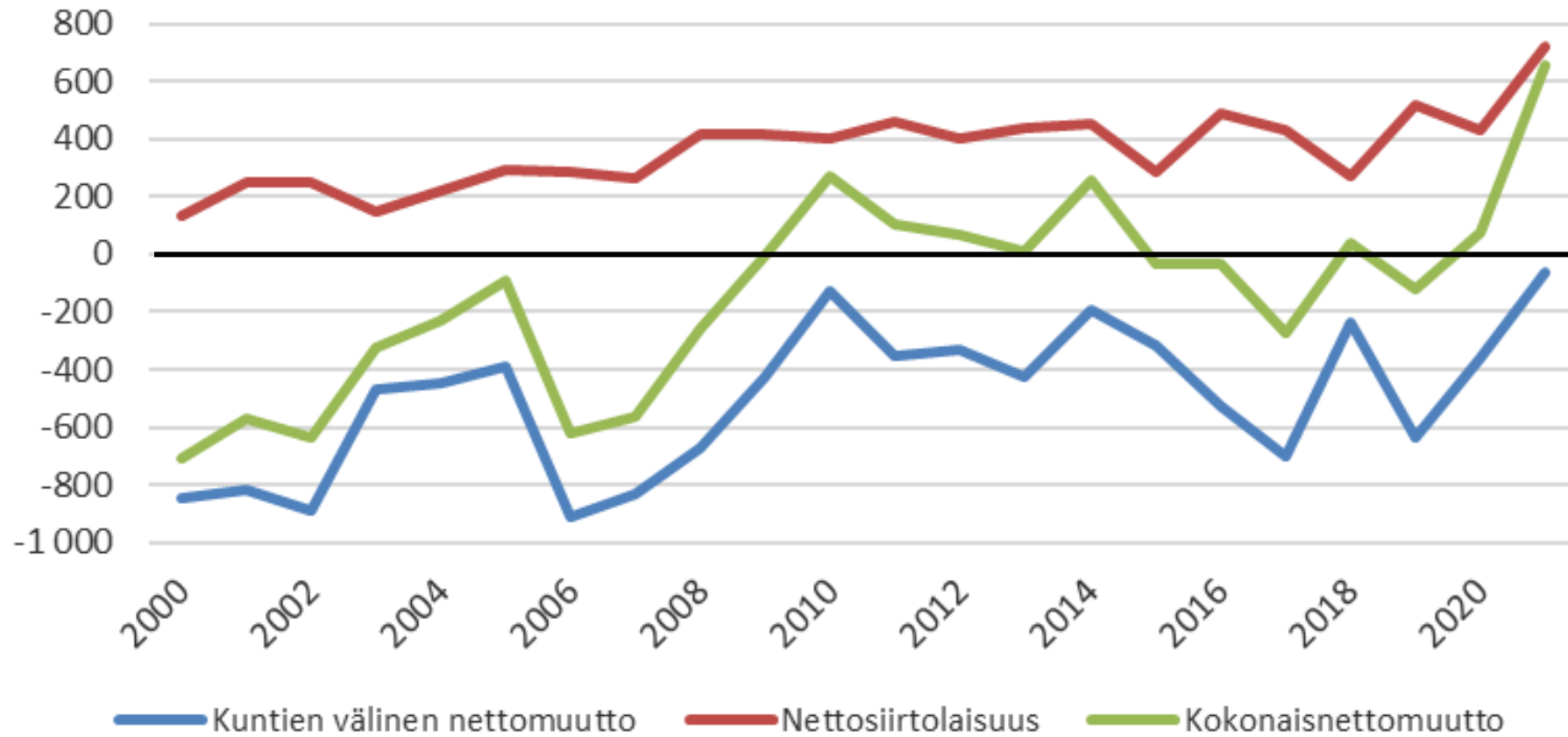
Pohjois-Karjalan (ml. Heinävesi) luonnollinen väestönmuutos vuosina 2000-2021

Lähde: Tilastokeskus

Pohjois-Karjalan (ml. Heinävesi) muuttoliike 2000-2021

Lähde: Tilastokeskus

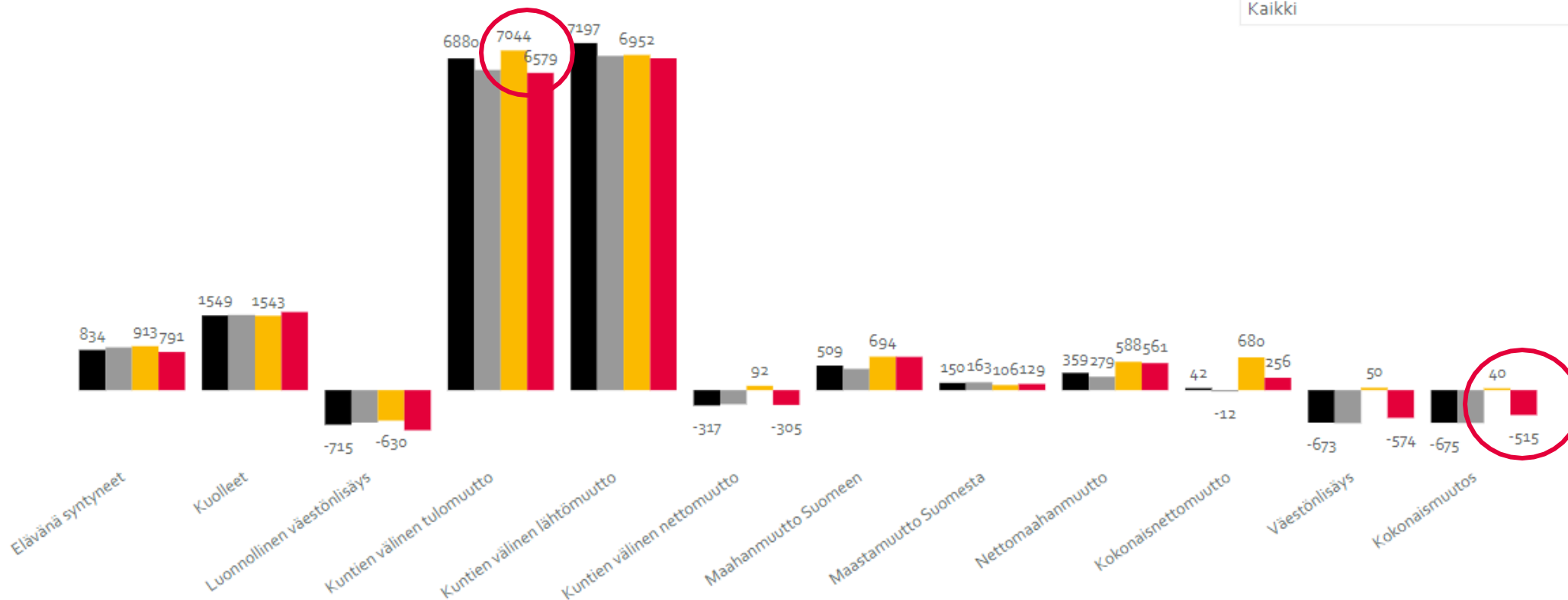

Väestönmuutosten ennakkotietoja Pohjois-Karjalassa 2019-2022 tammi-syyskuu

Vuosi ● 2019 ● 2020 ● 2021 ● 2022

Kunta

Kaikki

Vuosi

Useita valintoja

Kuukausi

Useita vali...

Ennakkotieto vai lopullinen

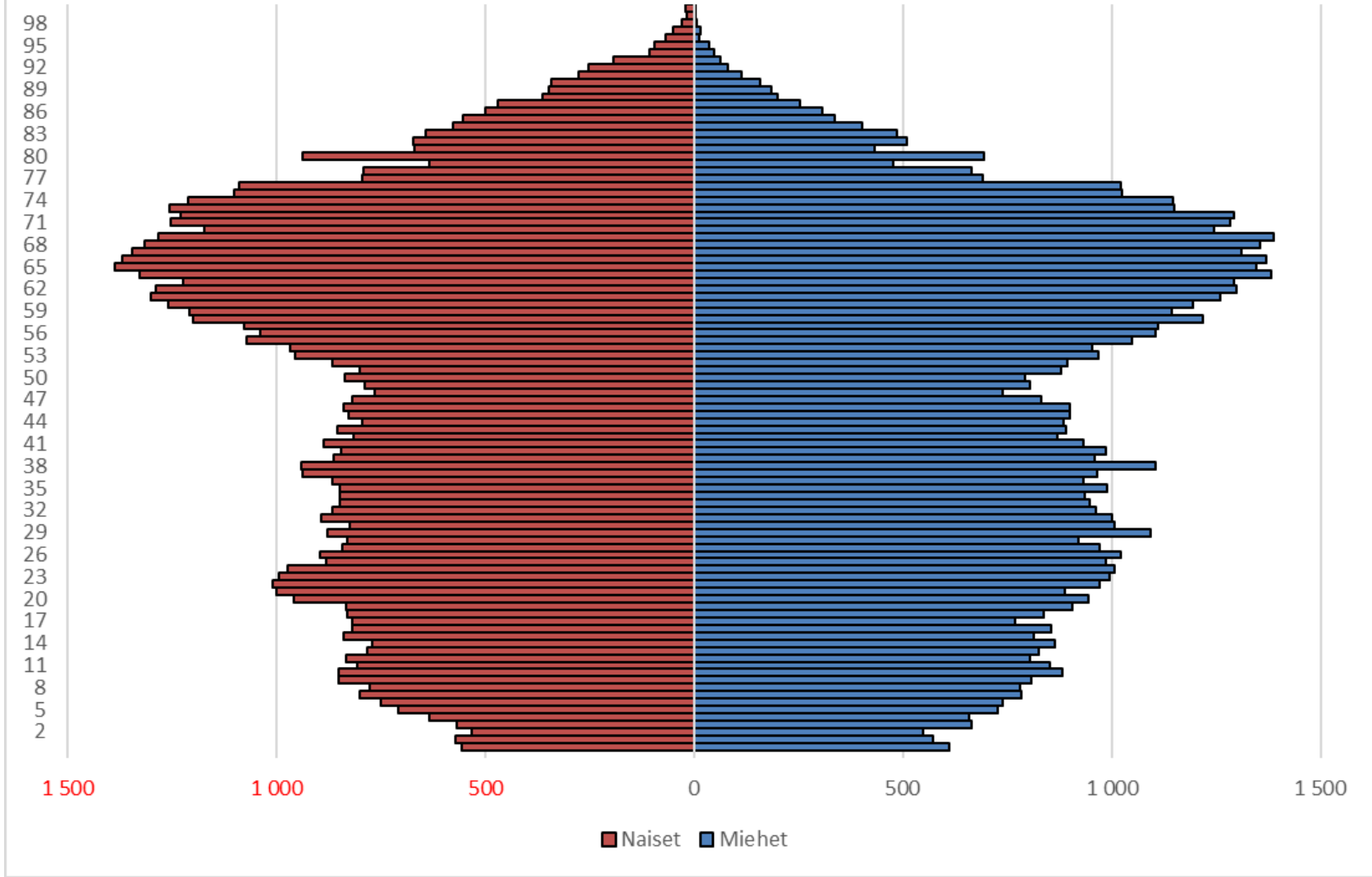
■ Ennakkotieto

□ Lopullinen

Lähde: Tilastokeskus, Väestötilasto

Väestön ikärakenne Pohjois-Karjalassa 31.12.2021

Lähde: Tilastokeskus

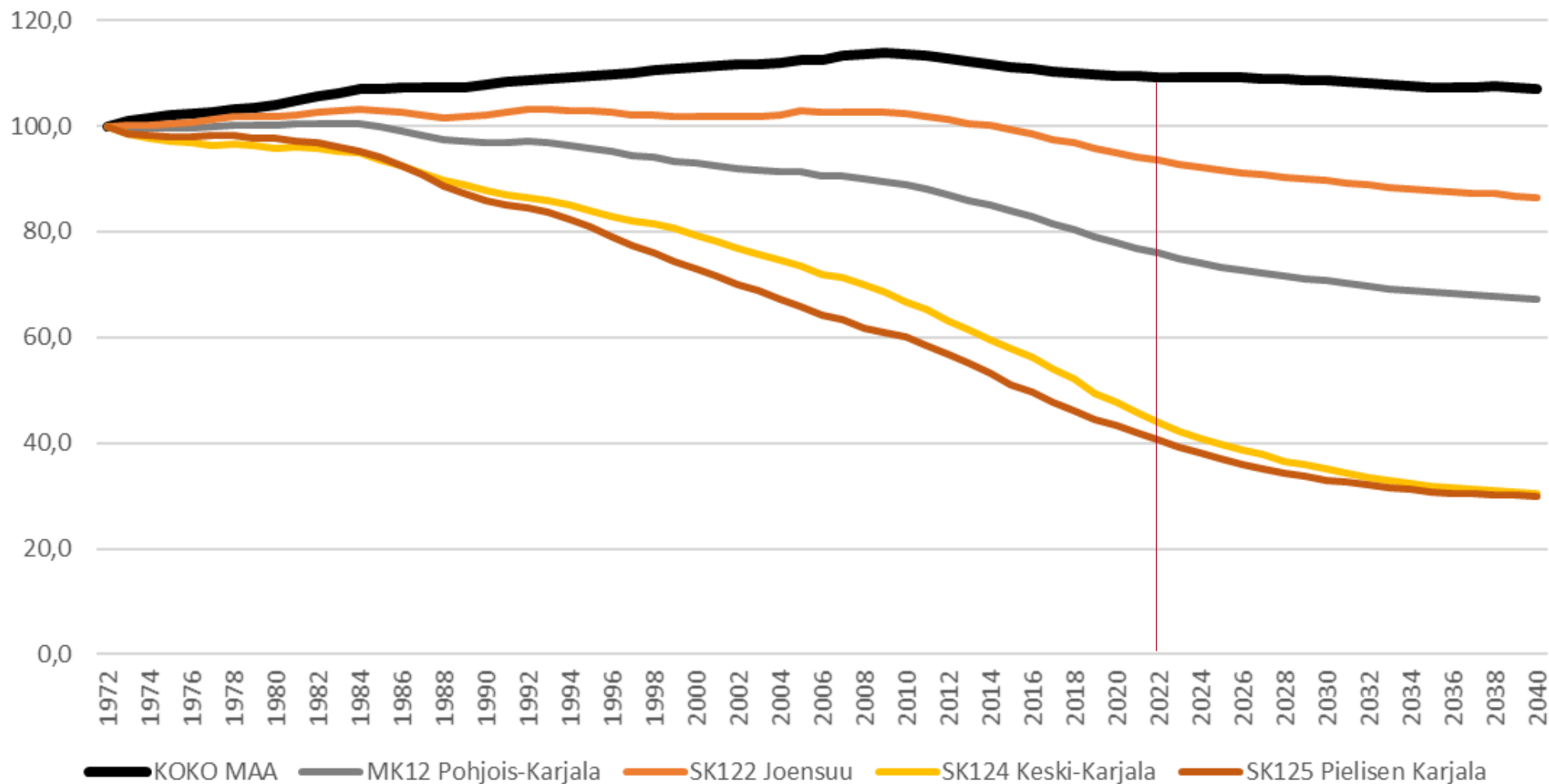
Väestöennuste ikäryhmittäin

Lähde: Tilastokeskus 2021

Pohjois-Karjala (ml. Heinävesi)	2020	2025*	2030*	2035*	2040*	2020-2040	2020-2040 %	2020-	2020-
								2025	2025 %
0 -vuotiaat (syntyneet)	1 140	1 169	1 130	1 107	1 076	-64	-5,6	29	2,5
1-6 -vuotiaat (varhaiskasvatus)	8 082	7 046	6 962	6 749	6 616	-1 466	-18,1	-1 036	-12,8
7-12 -vuotiaat (alakoulu)	9 799	8 716	7 319	7 255	7 023	-2 776	-28,3	-1 083	-11,1
13-15 -vuotiaat (yläkoulu)	4 940	5 041	4 336	3 741	3 679	-1 261	-25,5	101	2,0
16-18 -vuotiaat (lukio / toinen aste)	4 921	4 888	4 857	3 829	3 806	-1 115	-22,7	-33	-0,7
19-23 -vuotiaat (nuoret työkäiset ja opiskelijat)	9 380	8 814	8 961	8 504	6 998	-2 382	-25,4	-566	-6,0
24-64 -vuotiaat (työssäkäyvät)	80 682	75 579	72 198	71 315	71 330	-9 352	-11,6	-5 103	-6,3
65-74 -vuotiaat (eläkkeelle siirtyneet)	25 517	24 886	22 831	19 689	16 924	-8 593	-33,7	-631	-2,5
75-84 -vuotiaat (eläkkeellä olevat)	13 669	17 250	19 862	19 886	18 760	5 091	37,2	3 581	26,2
85 -vuotiaat (ikäntyneet)	5 407	5 894	6 912	9 353	11 116	5 709	105,6	487	9,0
Kaikki yht.	163 537	159 283	155 368	151 428	147 328	-16 209	-9,9	-4 254	-2,6

Työikäiset 15-64 v. vuosina 1972-2020 ja ennuste 2021-2040 (1972=100,0)

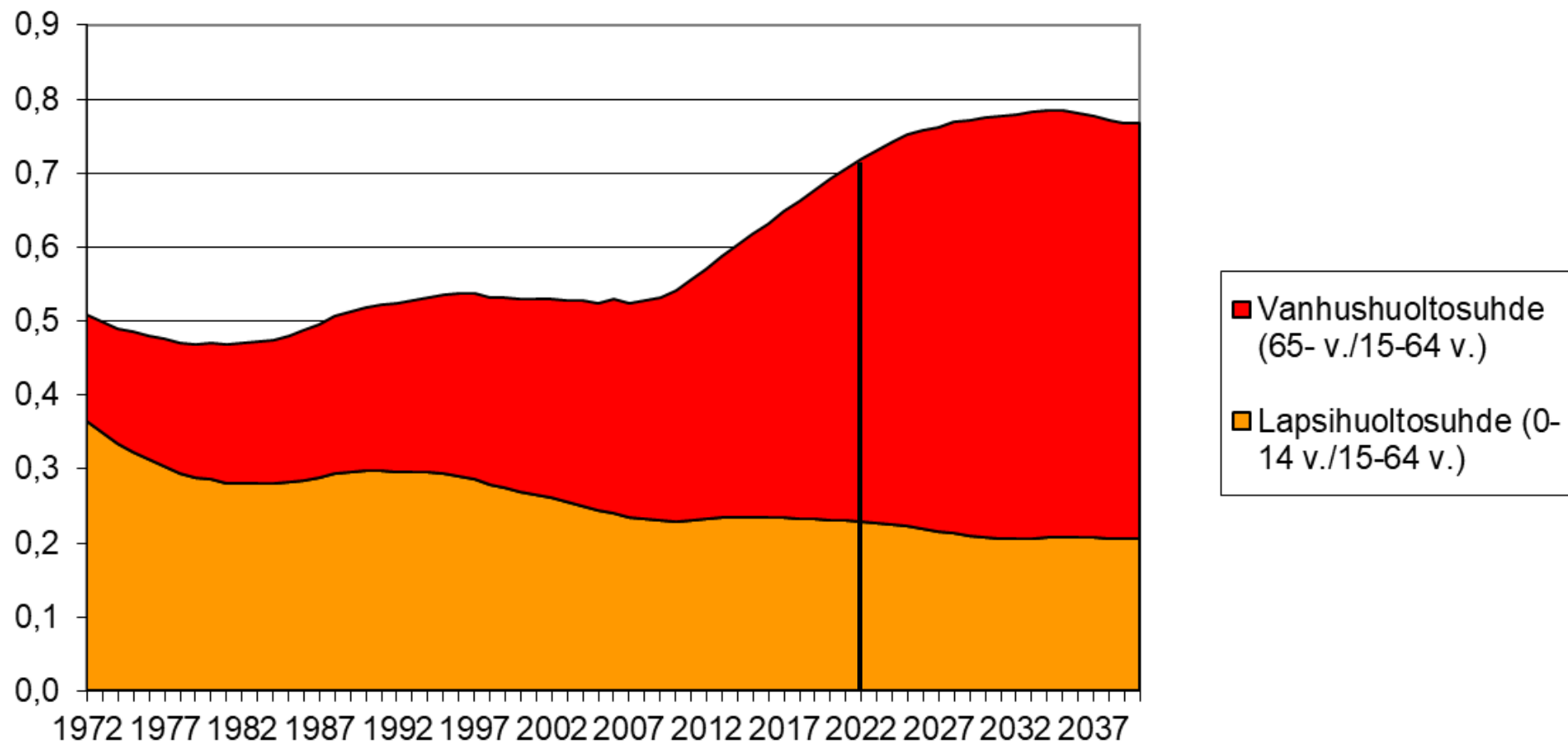
Lähde: Tilastokeskus, väestöennuste 2021

Pohjois-Karjalan väestöllinen huoltosuhde 1972-2040

(1972-2020 toteutunut kehitys, 2021-2040 väestöennuste 2021)

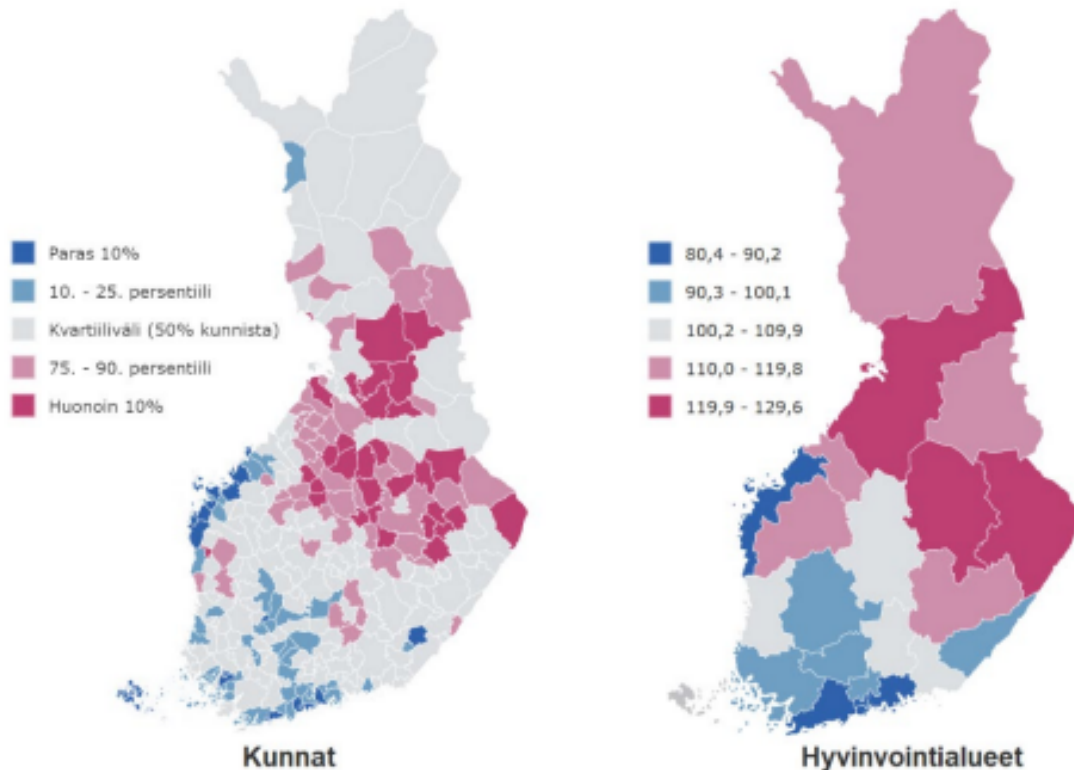
Lähde: Tilastokeskus

Ikävakioitu sairastavuusindeksi

2017-2019

Lähde: THL, 2022

- Koostettu seitsemästä eri sairausryhmästä, jotka on erikseen indeksoitu (koko maa=100) ja summattu neljän eri näkökulman mukaan määräytyvien painokertoimien mukaan

Sairausryhmät

- Syövät
- Sepelvaltimotauti
- Aivoverisuonisairaudet
- TULE-sairaudet
- Mielenterveys
- Tapaturmat
- Dementia (Alzheimer-tauti)

Ulottuvuudet

- Kuolleisuus (PYLL)
- Työkyvyttömyys
- Terveysteen liittyvän elämänlaadun vaje
- Terveystenhuollon suorat kustannukset

- **Pohjois-Karjala: 120,6** (maan 3. korkein)

2. Elinvoima

Kehittämisen lähtökohtia: lyhyt av

Pohjois-Karjalan talous toipui hyvin koronasta, Venäjän hyökkäys Ukrainaan toi uusia haasteita

kasvu jatkui vuoden 2022 alkupuoliskolla, joskin hidastuen

- yritysten liikevaihto nousi tammi-kesäkuussa 10,7 %, yritysten henkilöstön määrä nousi 3,5 %
- teollisuuden vienti nousi 16,4 %
- kasvu hidastui hieman toisella neljänneksellä (+12,0 % => 9,6 %), samaan aikaan inflaatiovauhti kiihtyi

Työttömyys laskenut vuoden takaisesta, mutta maan korkeinta

työttömyys laskenut, syyskuussa 2022 työttömien osuus 11,8 %

työttömiä 5 % vähemmän kuin vuotta aiemmin (lasku koko maan tasolla 12 %)

ero koko maahan 3,0 %-yksikköä, Pohjois-Karjala korkeimman työttömyyden maakunta

2021 maakunnan väki väheni 256 hengellä

muuttovoittoa ennätyselliset 654 henkeä, luonnollinen väestötappio hieman kahta edellisvuotta pienempi -916

syntyneiden määrän jyrkkä lasku taittunut – syntyneitä oli 1 173 eli 27 enemmän kuin edellisenä vuonna

väestökehitys vahvistui huomattavasti erityisesti maan sisäisen tulomuuton kasvun ansiosta

Yritysten tulevaisuusnäköymät muuttuvat nopeasti

Yritysbarometri 2/2022: yleisten tulevaisuusnäköymien saldoluku (-16) heikentynyt selvästi

kv. toimintaympäristön muutos on vaikuttanut monen yrityksen tilanteeseen, välilliset vaikutukset ulottuvat kaikkialle

Sodan merkittävimmät taloudelliset vaikutukset Pohjois-Karjalalle

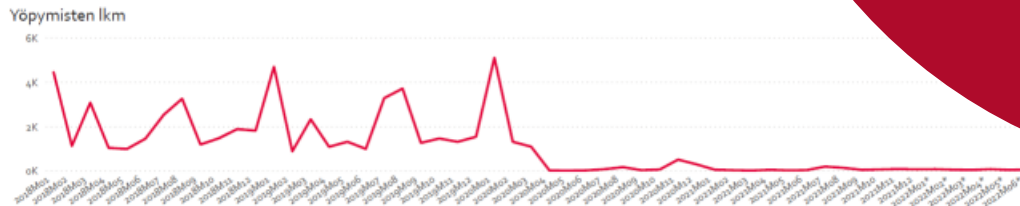
Matkailu

Venäläiset olleet ylivoimaisesti suurin ulkomaalainen matkailijaryhmä. 2019 lukuja:

- Venäläisten rajanylityksiä 545 000
- Matkailijoita 214 000
- Yöpymisiä 24 000
- Taloudellinen vaikutus 27 M€

Rajanylitykset -70 %

Koetun maariskin vaikutus muuta Suomea suurempi

Teollisuus

Viennin osuus Venäjälle ollut kaksinkertainen verrattuna koko maahan (10 %, n. 1 300 työpaikkaa)

Tärkeiden raaka-aineiden **tuonti**: raakapuu, hake, puru, energiahake, sementti

Sota ja pakotteet vaikuttaneet 79 % yrityksistä kielteisesti

Tuulivoimarakentamisen vaikeus

Logistiikan haasteet

Työllisyys

Kausityövoiman saatavuus?

Venäläisopiskelijat 900 ?

Saimaan kanavan ja Niiralan rajanylityspaikan hankkeet sekä kaikki raja-alueyhteistyö jäissä

Lomautuksia vienti- ja kuljetusyrityksiin?

Runsaasti isoja investointeja

Vireillä mm.

- Binderholz Nordic Oy (Lieksa)
- Taalerin biohiilitehdas (Joensuu)
- Enocellin energiainvestointi (Joensuu)
- Porokylän leipomoinvestointi (Lieksa)
- GTK Mintec (Outokumpu)
- Bomban ja Kolin hotelli-investoinnit
- Fotoniikan keskus
- Nordean kehittämissyöksikkö
- Vihreät teollisuusinvestoinnit
- Savon voiman vihreän vedyn tuotantolaitos (Joensuu)

Toteutuneita mm.

- Ilomantsin aktiivihiilitehdas
- Green Fuel Nordic (Lieksa)
- PKO:n hotelli-investointi (Joensuu)

Uuden bioteollisuuslaitoksen rakentaminen Joensuuhun alkaa tulevana keväänä - investoinnin kokonaisarvo 20 miljoonaa euroa, tuotanto käynnistyy ensi vuonna

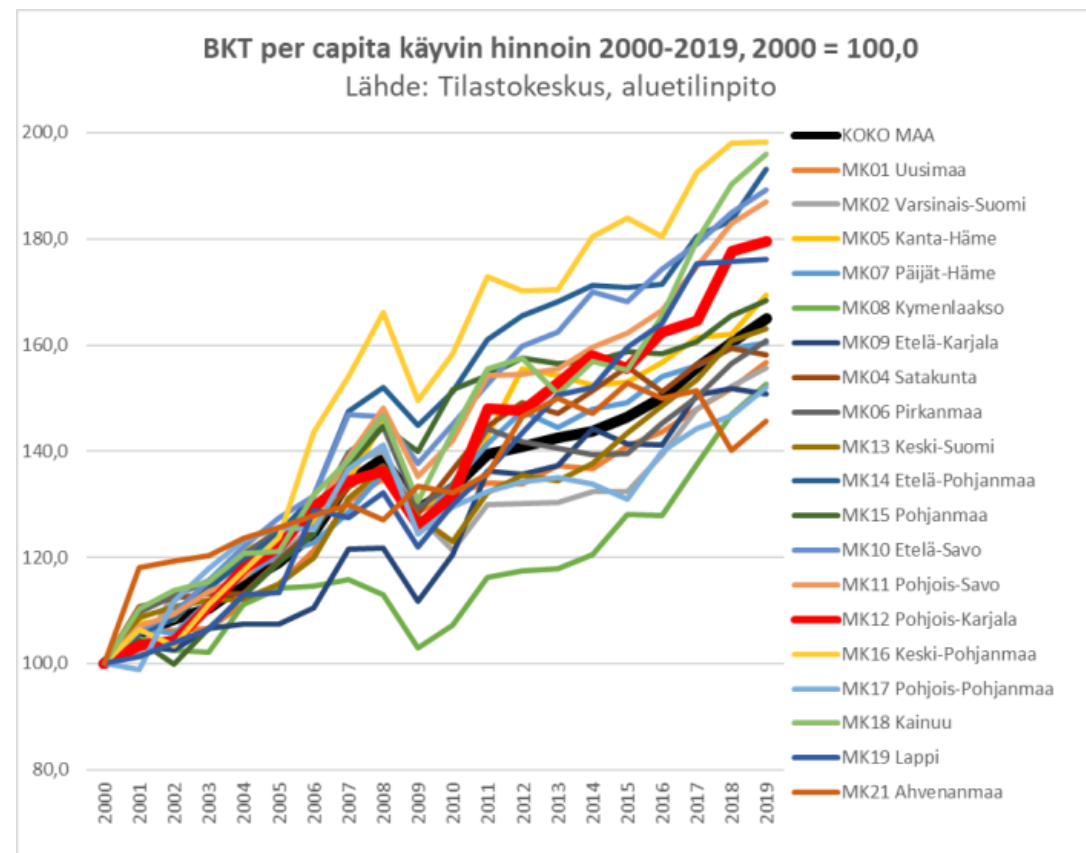
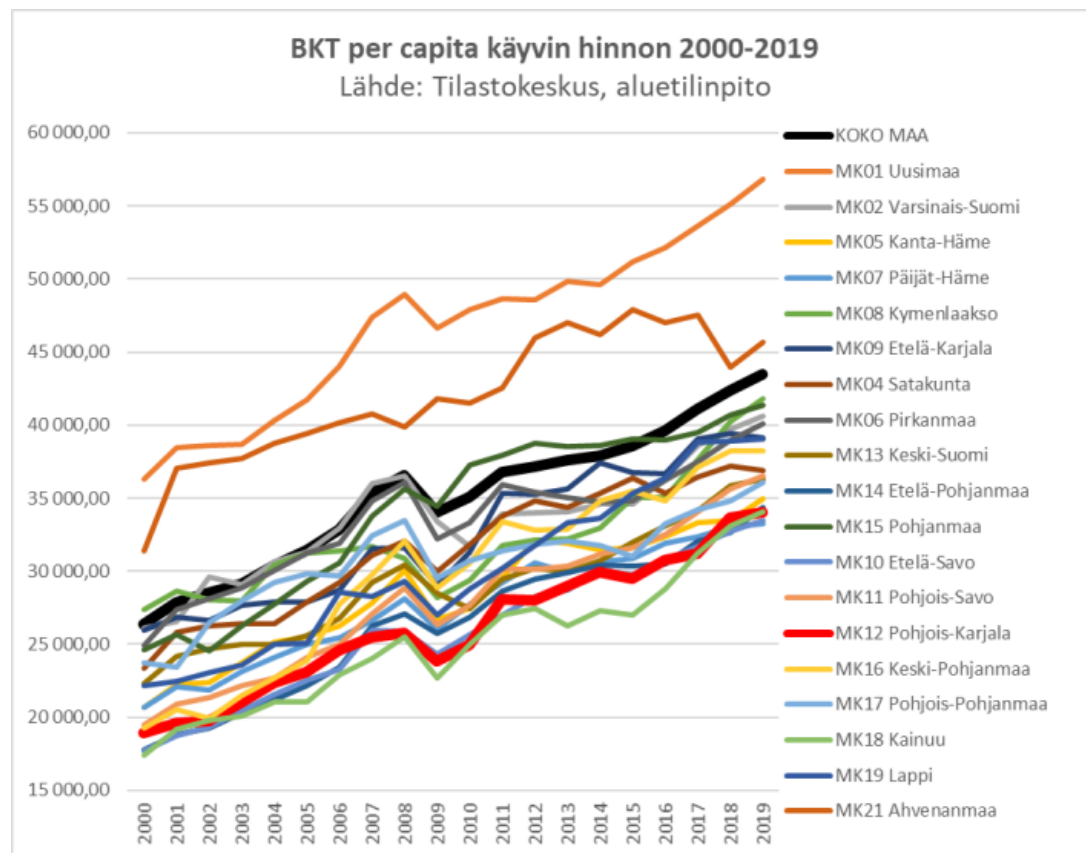
Uusi bioteollisuuslaitos tulee liksenvaaralle Savon Voiman laitoksen läheisyyteen.
Kuva: Marko Puumalainen

Binderholz Nordic Oy investoi Lieksan tehtaaseen yli 40 miljoonaa euroa - Pohjois-Karjalaan luvassa useita kymmeniä uusia työpaikkoja

Yritys- sektorin T&K -menot matalat

BKT:n kehitys 2000-2019

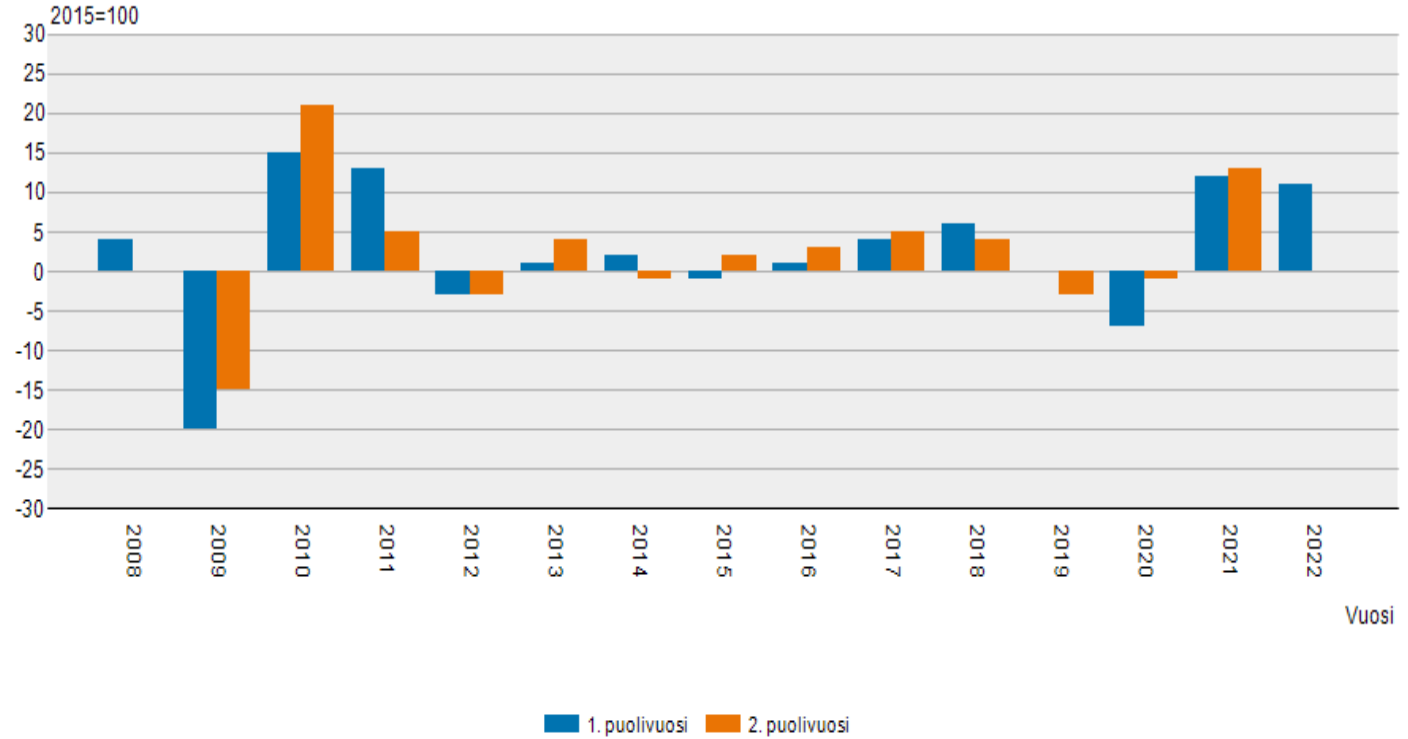

TRENDIT

talouskatsaus 2/2022

Pohjois-Karjalan maakunnan liikevaihdon ja henkilöstömäärän suhdannekehitys: Aikasarjat muuttujina Ajanjakso ja Vuosi. A-X Kaikki toimialat, Liikevaihto, Vuosimuutos %.

Liikevaihdon, henkilöstömäärän ja viennin kehitys vuoden 2022 alkupuoliskolla Pohjois-Karjalassa

Lähde: Tilastokeskus, asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Yritysten liikevaihto nousi Pohjois-Karjalassa vuoden 2022 tammi-kesäkuussa 10,7 % edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta

Q1: +12,0 %
Q2: +9,6 %
Koko maa:
+17,3 %

Yritysten henkilöstömäärä nousi vuoden alkupuoliskolla 3,5 %

Q1: +4,2 %
Q2: +2,9 %
Koko maa:
+4,0 %

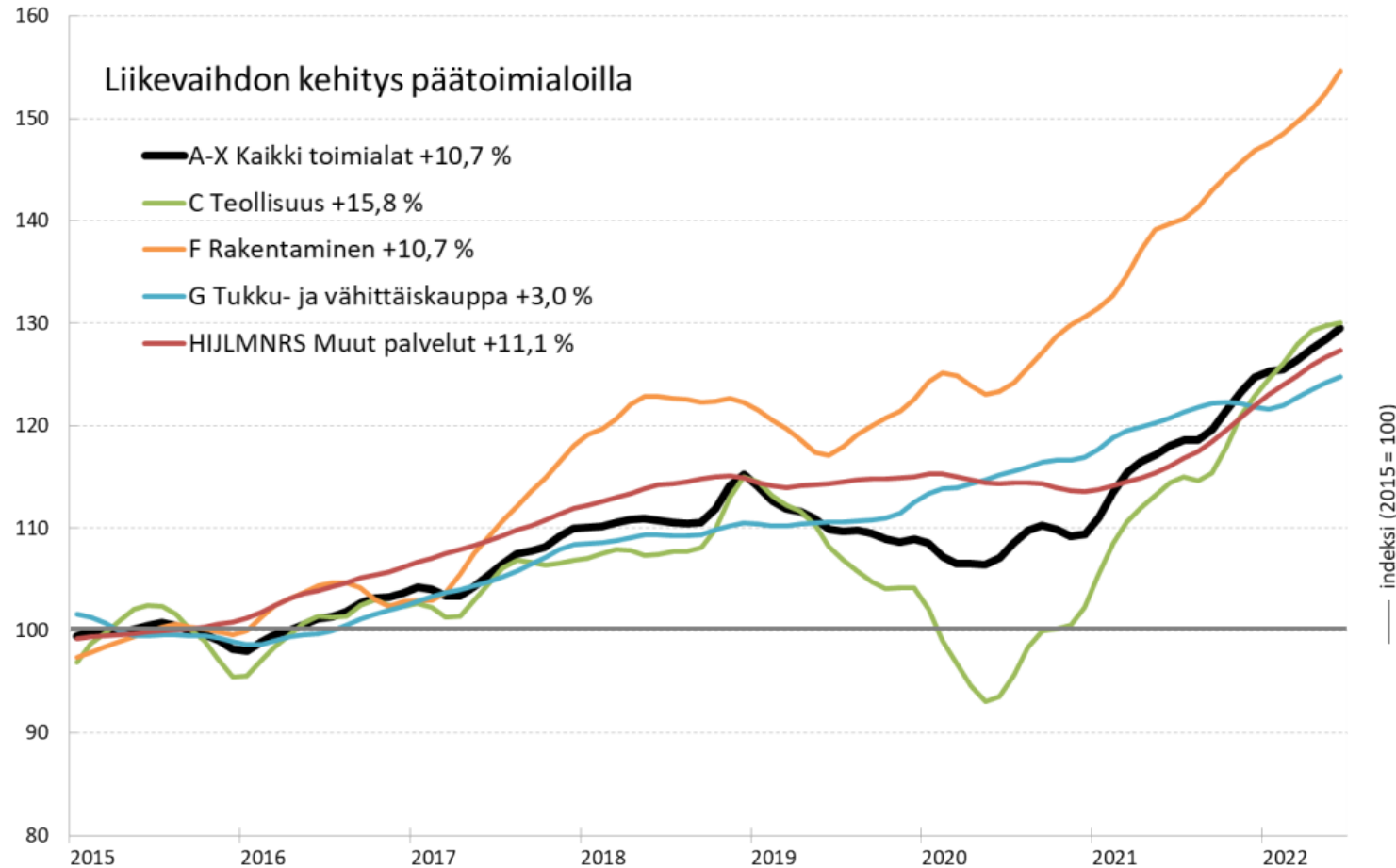

Pohjois-Karjalan yritysten vienti nousi alkuvuonna 16,4 %

Q1: +18,3 %
Q2: +14,5 %
Koko maa:
+22,3 %

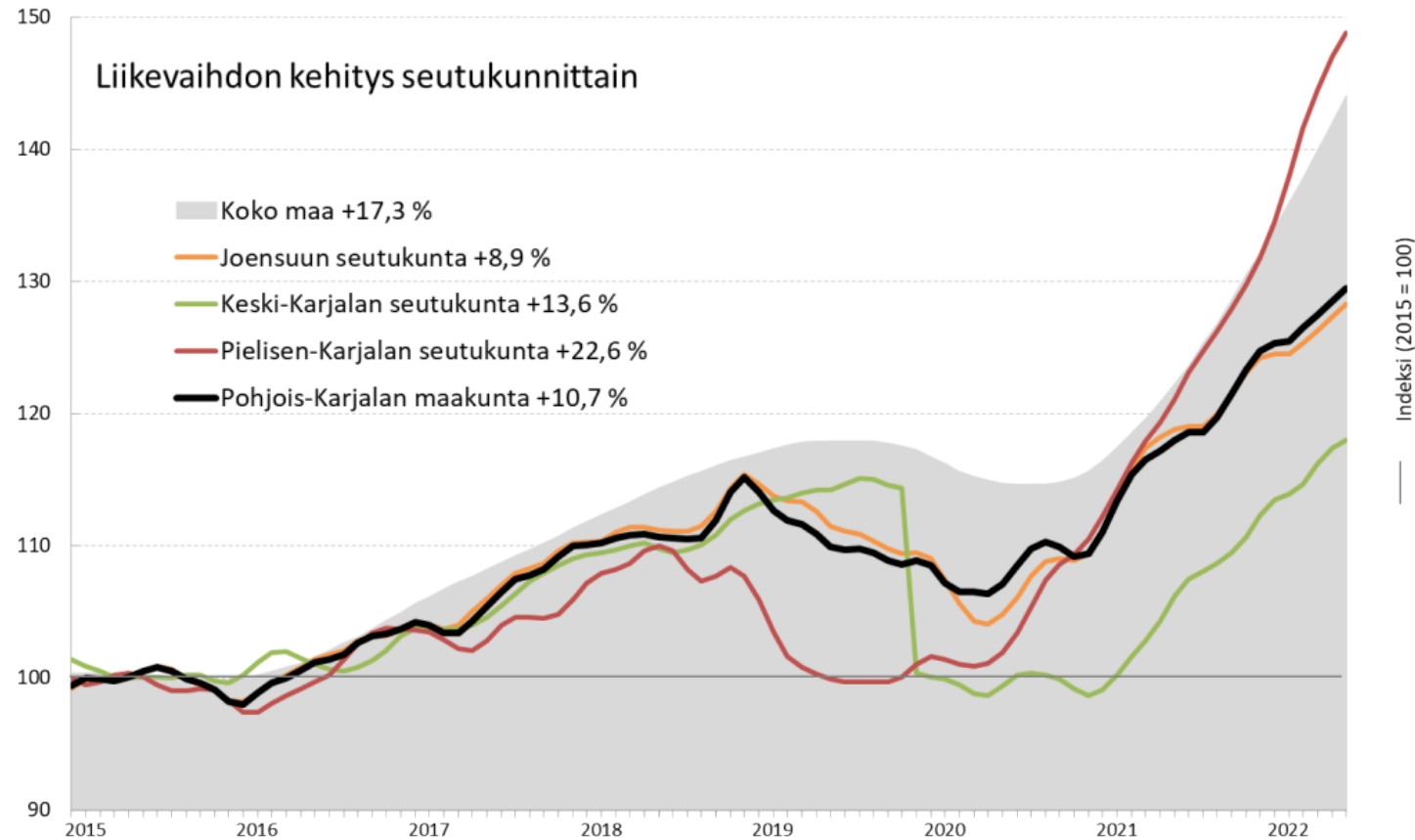
Pohjois-Karjalan päätoimialojen liikevaihdon kehitys 1/2015-6/2022

Lähde: Tilastokeskus, asiakaskohtainen suhdannepalvelu

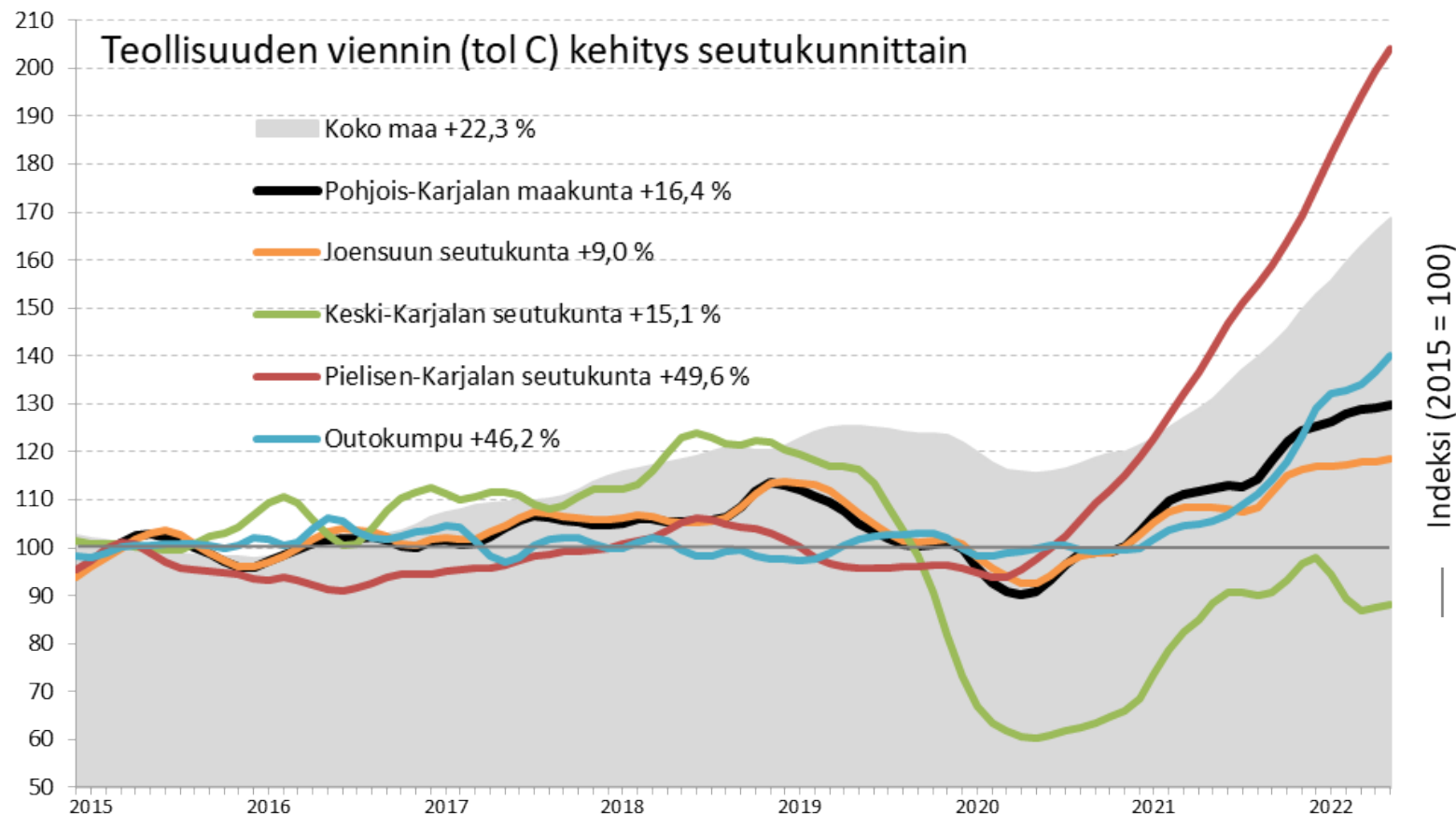
Pohjois-Karjalan, maakunnan seutukuntien ja koko maan liikevaihdon kehitys 1/2015-6/2022

Lähde: Tilastokeskus, asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Viennin kehitys 1/2015-6/2022

Lähde: Tilastokeskus, asiakaskohtainen suhdannepalvelu

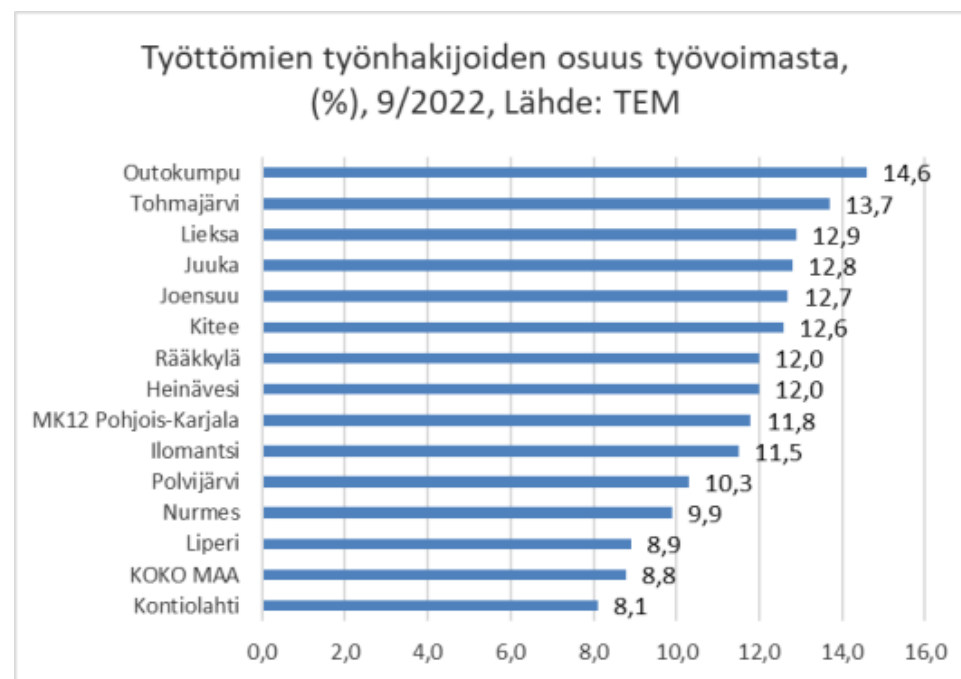
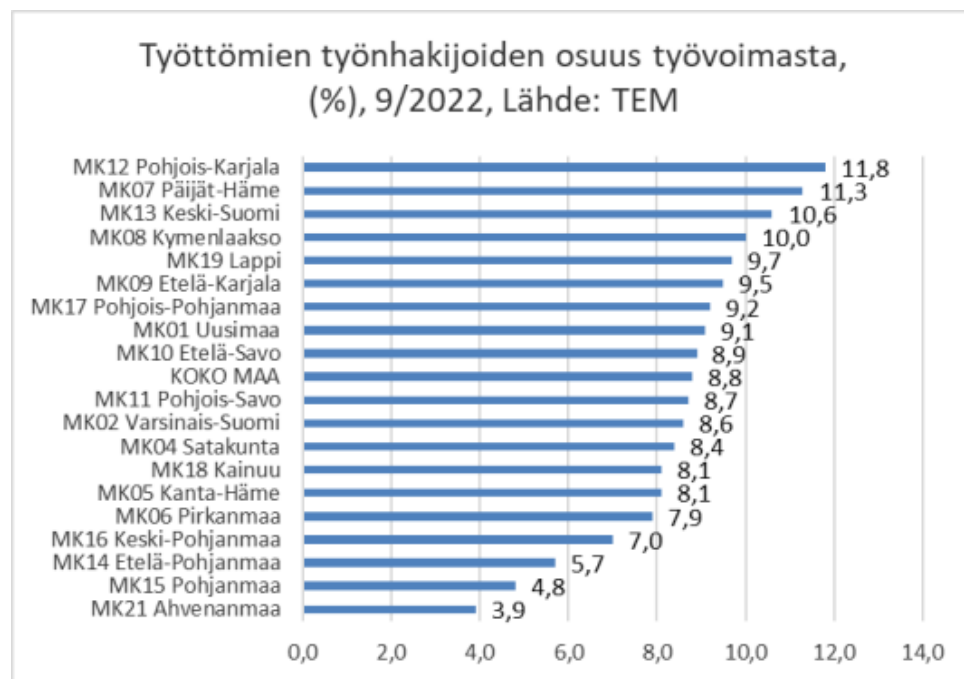
Kuntatalous 2021 vs. 2020

Kunta	Vuosikate 2020	Vuosikate 2021
	euroa / as.	euroa / as.
Heinävesi	806	949
Ilomantsi	863	884
Joensuu	672	661
Juuka	747	512
Kitee	687	580
Kontiolahti	716	439
Lieksa	968	820
Liperi	410	212
Nurmes	838	517
Outokumpu	4 897	248
Polvijärvi	391	-47
Rääkkylä	-583	151
Tohmajärvi	397	387
Pohjois-Karjala	837	564
Koko maa	739	681

Lähde: Kuntaliitto

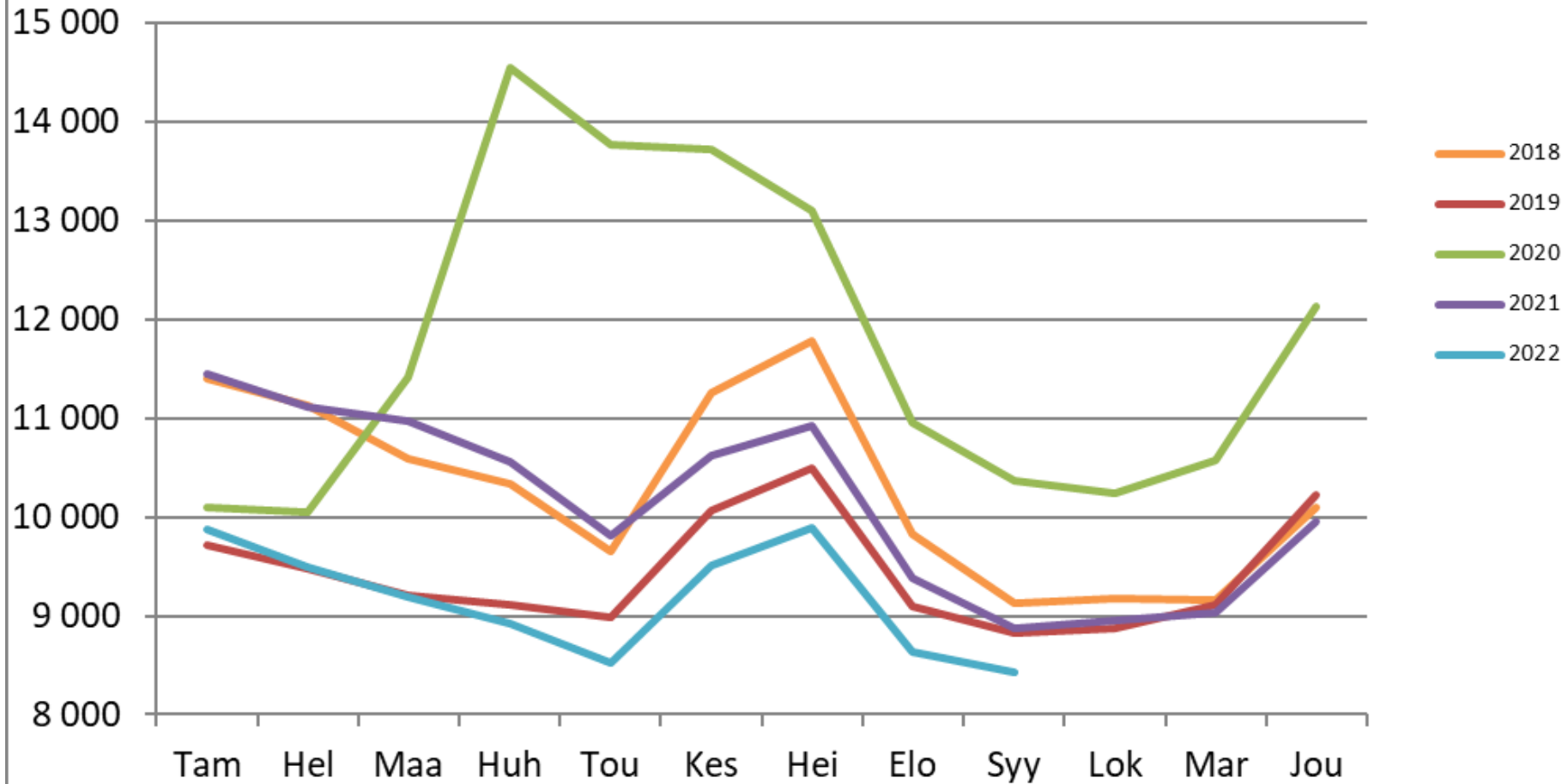
3. Työmarkkinakehitys

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta maakunnissa ja Pohjois-Karjalan kunnissa 9/2022

Työttömien määrän kehitys Pohjois-Karjalassa (ml. Heinävesi) 1/2018-9/2022

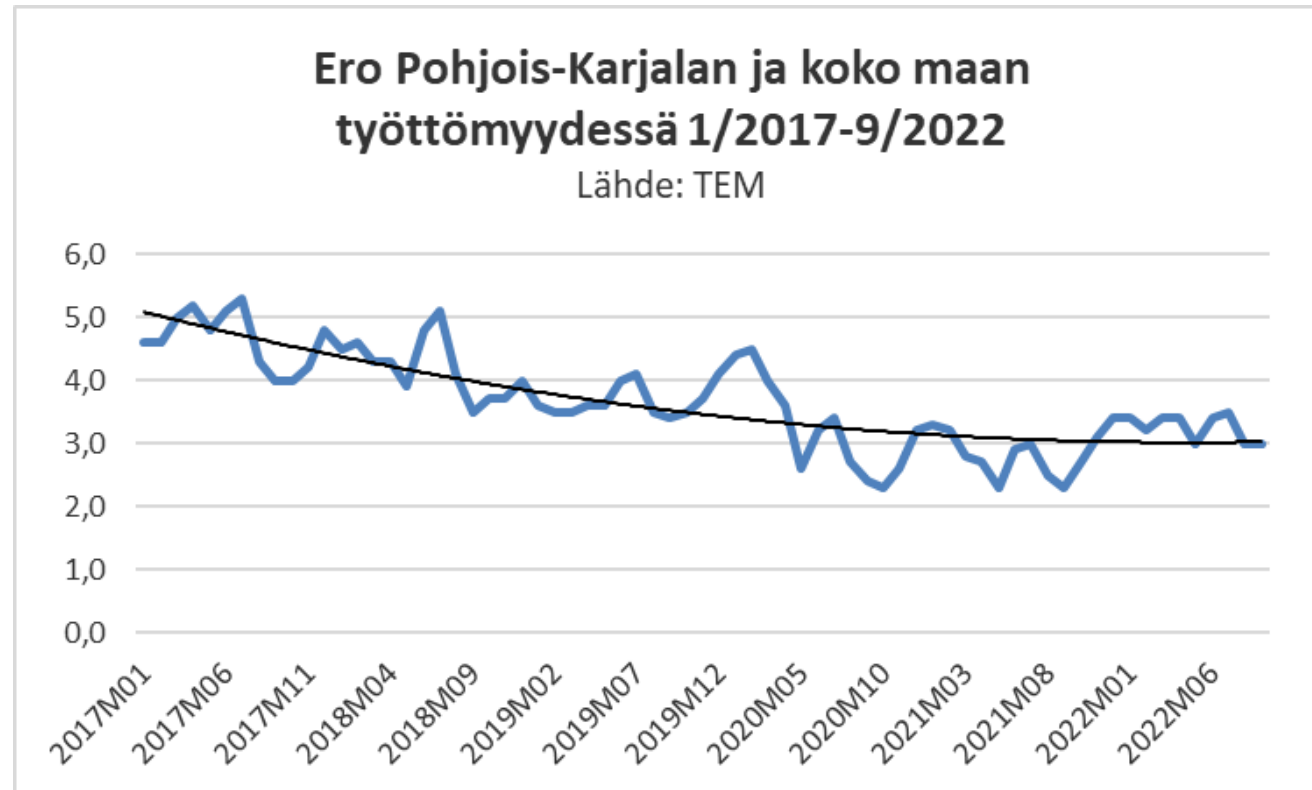
Lähde: Pohjois-Karjalan ELY-keskus/TEM

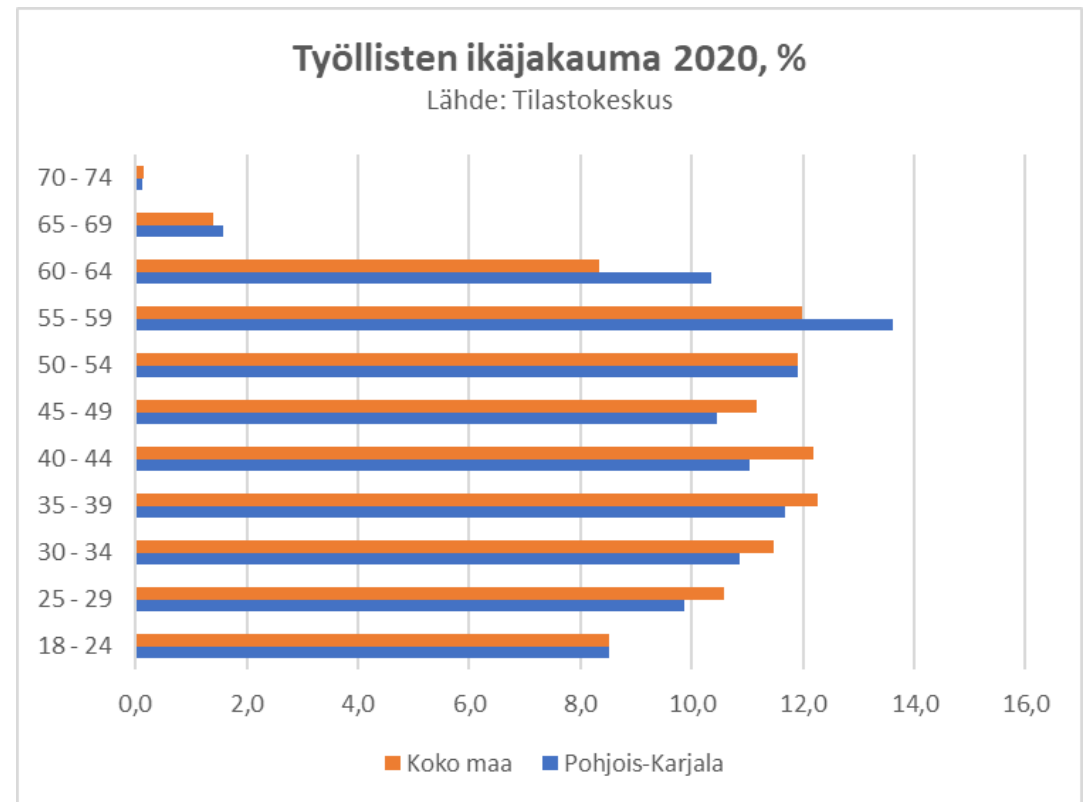
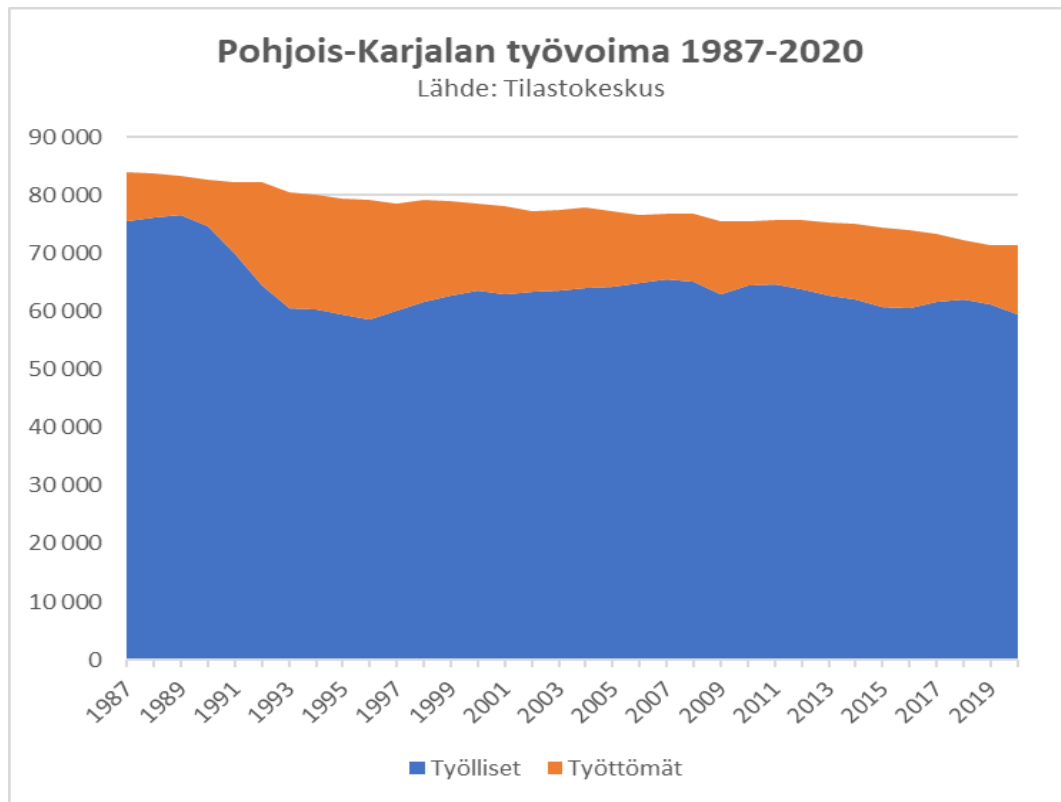
Ero Pohjois-Karjalan ja koko maan työttömien osuudessa 1/2017–9/2022

Pohjois-Karjala: 11,8 %, koko maa: 8,8 %

Lähde: TEM

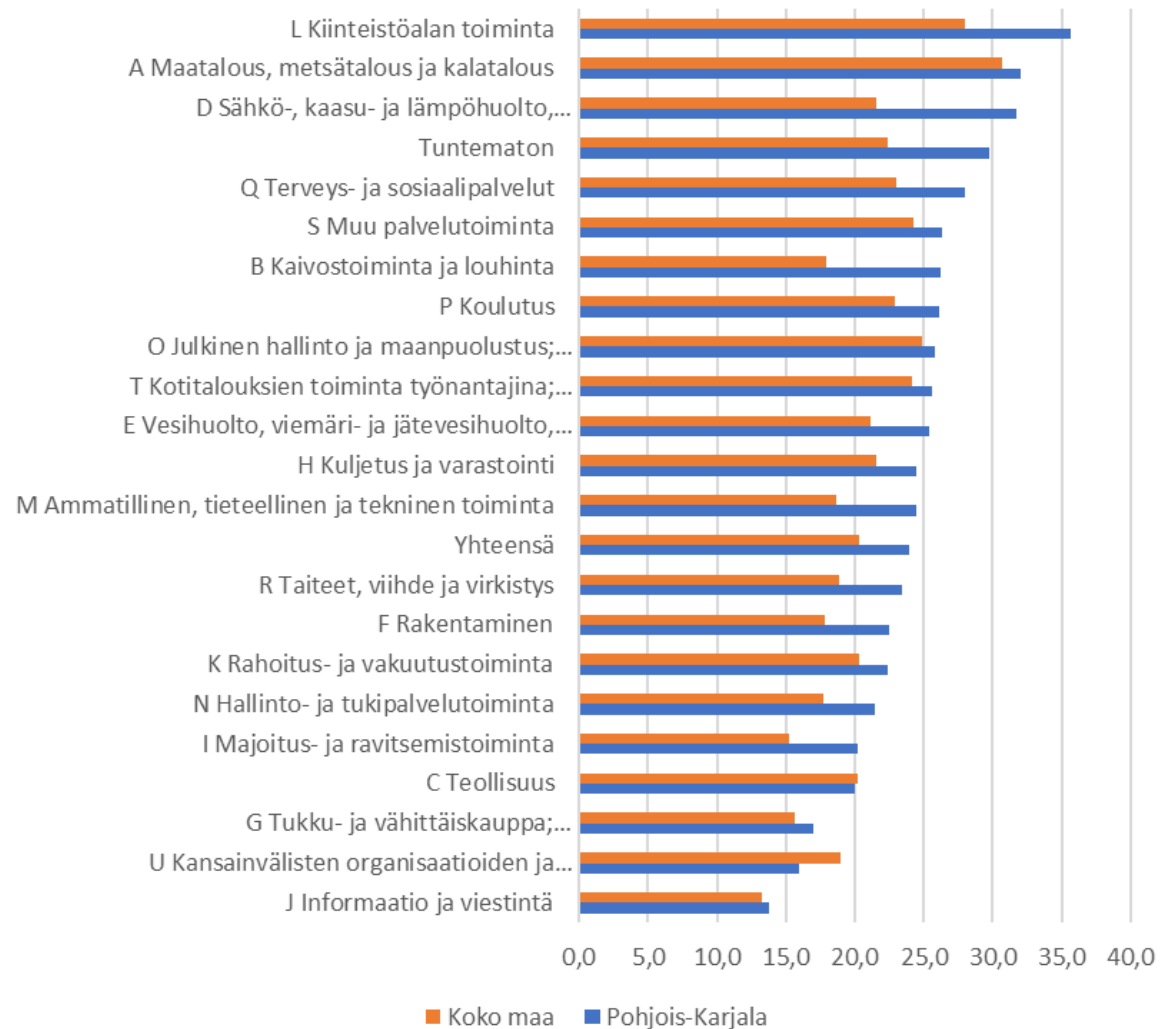

Pohjois-Karjalan työvoima 1987-2020 ja työllisten ikäjakauma 2020

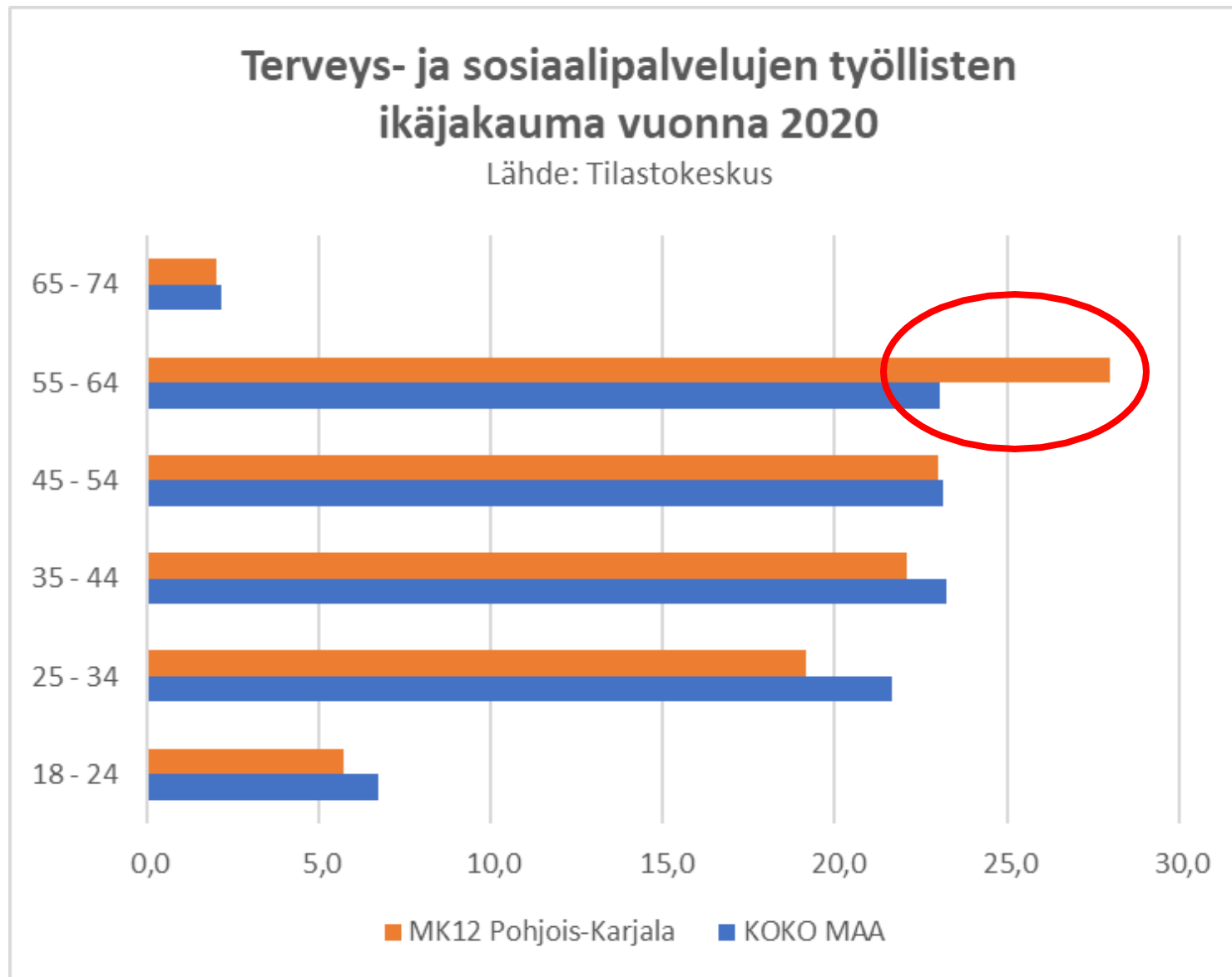
55-64-vuotiaiden työllisten osuus alan työllisistä vuonna 2020

Lähde: Tilastokeskus

Terveys- ja sosiaalipalvelut Pohjois-Karjalassa vuonna 2020:

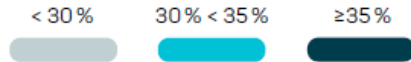
- 12 506 työllistä***
- 28,0 % 55-64 -v.***
- = 3 500***

Näin kunta-ala eläköityy

Arvio eläkkeelle jäävistä kuntatyöntekijöistä 2022–2031*

Kunta-alan eläköitymisennuste maakunnittain 2022–2031

Maakunta	Henkilöä	%
A Ahvenanmaa	996	29,4 %
B Etelä-Karjala	4 034	35,6 %
C Etelä-Pohjanmaa	7 012	33,9 %
D Etelä-Savo	5 254	36,4 %
E Kainuu	2 881	36,7 %
F Kanta-Häme	5 509	33,7 %
G Keski-Pohjanmaa	2 707	30,9 %
H Keski-Suomi	8 354	34,3 %
I Kymenlaakso	5 249	36,1 %
J Lappi	6 716	37,7 %
K Pirkanmaa	14 573	31,9 %
L Pohjanmaa	5 890	31,7 %
M Pohjois-Karjala	5 710	36,4 %
N Pohjois-Pohjanmaa	13 400	33,5 %
O Pohjois-Savo	9 535	35,3 %
P Päijät-Häme	5 821	34,4 %
Q Satakunta	7 246	35,3 %
R Uusimaa	47 095	29,9 %
S Varsinais-Suomi	14 668	32,1 %
Koko maa	172 649	32,7 %

*työ- ja virkasuhteiset vakuutetut 31.12.2020

Kunta-alan 25 suurinta ammattiryhmää, eläköityminen seuraavan 10 vuoden aikana

- Yleissihteerit
49%
- Perhepäivähoitajat
47%
- Johdon sihteerit ja osastosihteerit
46%
- Kiinteistöhuollon työntekijät
45%
- Osastonhoitajat
45%

	Osatyökyvyttömyyseläkkeet		Kaikki eläkkeet		
	Vanhuseläkkeet	Työkyvyttömyyseläkkeet		Kaikki eläkkeet	
Lahiohittajat	12 523	2 688	3 106	18 316	32,5 %
Sairaanhoitajat	8 470	2 295	1 970	12 735	24,6 %
Peruskoulun yläluokkien ja lukion opettajat	10 719	1 307	1 410	13 436	28,8 %
Päivakotien ym. lastenhoitajat	5 465	1 309	1 386	8 160	28,2 %
Varhaiskasvatuksen opettajat	3 128	756	793	4 677	25,5 %
Sosiaalialan ohjaajat	2 983	965	1 094	5 042	28,7 %
Sairaala- ja laitospulaiset	5 374	890	1 274	7 538	43,8 %
Koulunkäyntiavustajat	2 457	782	1 061	4 300	26,7 %
Luokanopettajat	3 758	279	364	4 400	27,7 %
Hallinnon ja elinkeinojen kehittämisen erityisasiantuntijat	2 244	461	521	3 226	28,4 %
Yleissihteerit	3 601	442	371	4 415	49,3 %
Erityisopettajat	2 387	250	312	2 950	33,0 %
Johdon sihteerit ja osastosihteerit	2 707	550	401	3 658	46,2 %
Erikoislaakarit	714	320	343	1 377	18,1 %
Avustavat keittiötyöntekijät	2 027	507	567	3 102	41,8 %
Sosiaalityöntekijät	1 241	420	385	2 046	29,9 %
Terveystyöntekijät	1 284	407	359	2 050	31,2 %
Palomiehet	683	167	360	1 211	18,6 %
Kiinteistöhuollon työntekijät	1 972	355	561	2 889	45,4 %
Yleislaakarit	594	213	157	964	20,8 %
Fysioterapeutit	791	232	232	1 256	30,1 %
Perhepäivähoitajat	1 344	199	299	1 841	47,0 %
Bioanalytikot (terveydenhuolto)	870	221	179	1 270	33,2 %
Osastonhoitajat	1 343	185	171	1 699	45,0 %
Psykologit	414	150	227	791	21,9 %

Alkavien eläkkeiden jakauma ja osuus kaikista vakuutetuista 2022–2031

33%

- vanhuseläkkeet
119 154 hlöä
- työkyvyttömyyseläkkeet
28 473 hlöä
- osatyökyvyttömyyseläkkeet
25 022 hlöä

Vakuutettuja yht. 527 414 hlöä
Eläkkeelle yht. 172 649 hlöä

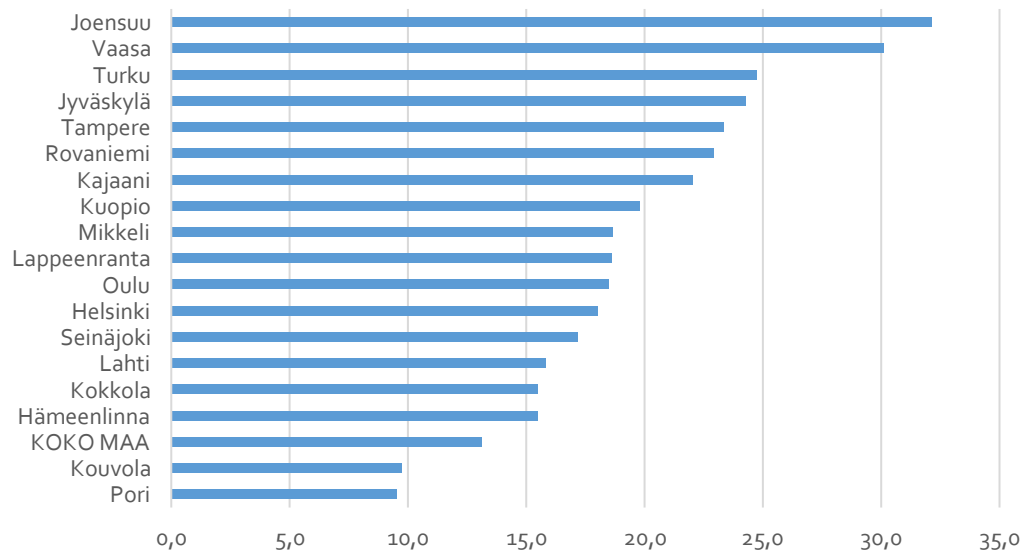

Tutkintotavoitteisen koulutuksen (pl. perusaste) opiskelijat 2020

Lähde: Tilastokeskus

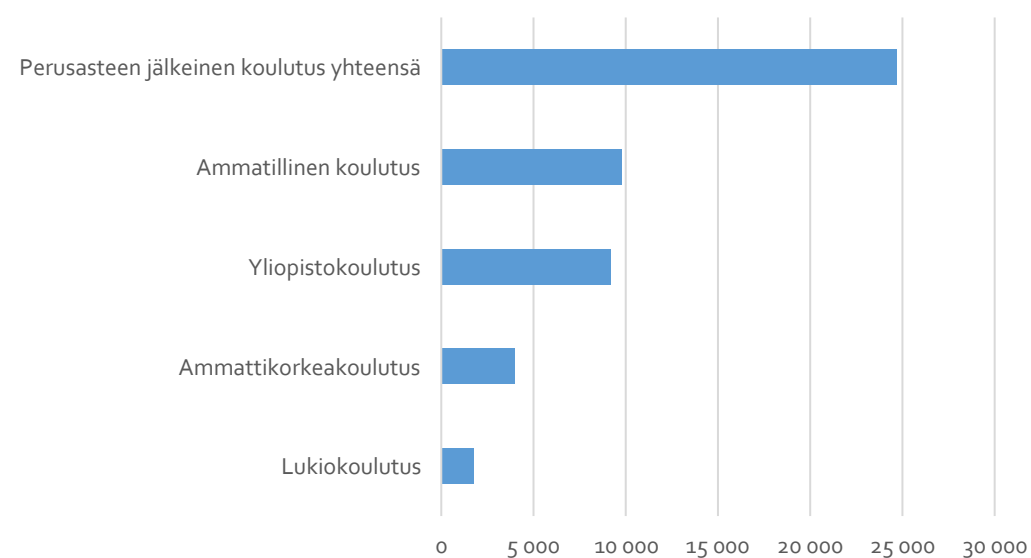
Tutkintotavoitteisen koulutuksen opiskelijoiden
(pl. perusaste) osuus väestöstä 2020

Lähde: Tilastokeskus

Tutkintotavoitteisen koulutuksen (pl. perusaste)
opiskelijat Joensuussa vuonna 2020

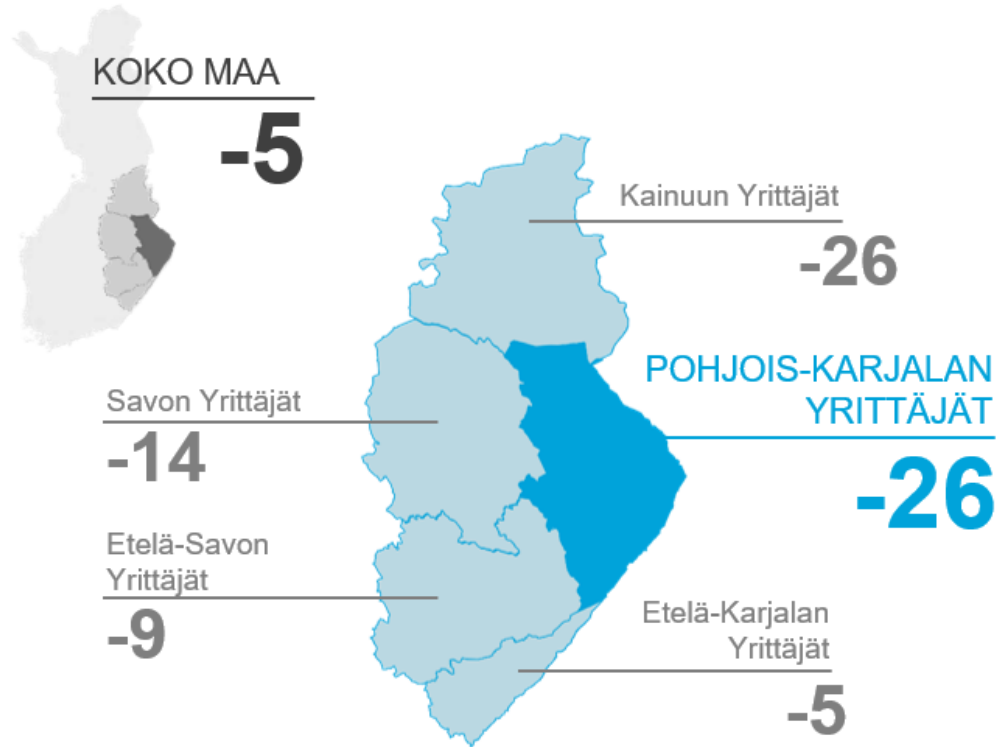
Lähde: Tilastokeskus

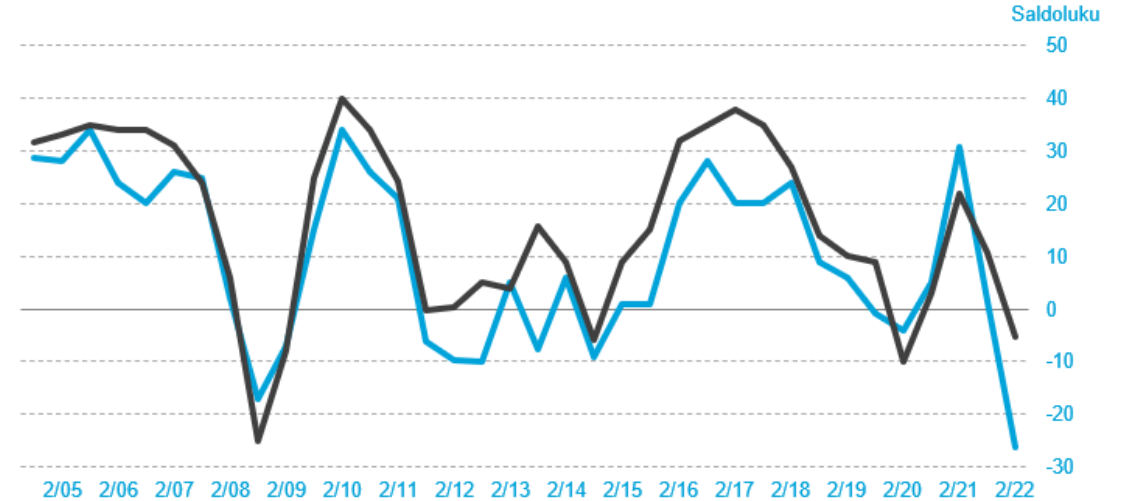
PK-YRITYKSET JA SUHDANNENÄKYMÄT

Pohjois-Karjalan Yrittäjät | Lähialueet | Koko maa

Yleinen suhdannenäkymä (Saldoluku %)

Saldoluvun kehitys 1/2005–2/2022

Huomioita tuloksista

Pohjois-Karjalan pk-yrittäjien suhdannenäkymät ovat selvästi koko maan keskiarvoa heikkomat. Myös arviot työllisyyden, liikevaihdon, kannattavuuden ja investointien arvon kehityksestä ovat keskimääräistä negatiivisemmat.

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Kiitos!

pohjois-karjala.fi

[@pohjois-karjala](https://www.facebook.com/pohjois-karjala)

[@pkliitto](https://twitter.com/pkliitto)

[@pohjois_karjala](https://www.instagram.com/pohjois_karjala)

[linkedin.com/company/
pohjois-karjala](https://www.linkedin.com/company/pohjois-karjala)

[youtube.com/pkmaakuntaliitto](https://www.youtube.com/pkmaakuntaliitto)